ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

ГРИП ТА ГРВІ В УКРАЇНІ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

9 тиждень

(27.02 – 05.03.2023)

Дата випуску:
07.03.2023

www.phc.org.ua
fb.com/phc.org.ua

Київ — 2023

Резюме за 9 тиждень по Україні

• Зберігається широке географічне розповсюдження вірусів грипу. У 64% регіонів України в системі рутинного епіднагляду зафіксовано одночасну циркуляцію вірусів грипу типів А і В.

• Незважаючи на зростання захворюваності на COVID-19, сумарна захворюваність на ГРВІ змінила тренд на низхідний: показник захворюваності на ГРВІ включно із новою коронавірусною інфекцією за звітний тиждень становить 329,5 на 100 000 населення, що на 4,2% менше від показника минулого тижня. Епідемічну активність низького рівня зареєстровано в 5 регіонах України. Перевищення визначеного для України епідпорога не зафіксовано.

• Помітне зниження темпів захворюваності спостерігається серед дітей до 17 років: в системі рутинного епіднагляду зафіксовано 7,4%, в системі дозорного епіднагляду - на 9%.

• Відбувається зміна домінуючих збудників, які циркулюють у популяції: в рутинному епіднагляді частка зразків, у яких виявлено вірус грипу В серед зразків матеріалів, позитивних на грип, порівняно з минулим тижнем зросла на 5,4%, на 24,1% збільшилася частка позитивних знахідок COVID-19. В дозорному епіднагляді на 10% зросла частка зразків, позитивних на вірус грипу типу В, продовжується циркуляція вірусів SARS-CoV-2, RS-вірусів, аденовірусів. Крім того, виявляються випадки ко-інфекції вірусів грипу із SARS-CoV-2.

• Зареєстровано чотири летальних випадки внаслідок грипу, що підтверджено методом полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР);

• За звітний тиждень проти грипу вакцинована 1 771 особа, що на 1,6% менше показника минулого тижня.

Резюме з початку сезону по Україні

• Із 3 жовтня до 5 березня 2023 року на ГРВІ перехворіло 2 602 520 (6,3 %) осіб, що на 55,9% менше аналогічного періоду сезону 2021-2022 років. Дитяче населення є рушієм епідпроцесу: частка захворілих дітей у популяції становить 17,2%, дорослих – 4,0%.

• На відміну від попереднього сезону, коли серед циркулюючих вірусів домінував SARS-CoV-2, у поточному сезоні визначаються віруси грипу у 53,9% серед позитивних зразків від пацієнтів із ГПЗ та ТГРІ, у 26,3% – SARS-CoV-2 та в 19,8% – інші віруси респіраторної групи (парагрип, аденовіруси, RS-віруси, риновіруси, метапневмовіруси).

• З початку сезону зареєстровано 20 летальних випадків внаслідок грипу, що підтверджено методом ПЛР, на відміну від сезону 2021-2022 років, коли летальних випадків від грипу зареєстровано не було.

• Показник охоплення вакцинацією проти грипу традиційно залишається низьким: від початку епідемічного сезону проти грипу вакциновано 153 440 осіб, з них 98 000 – особи з групи медичного та епідемічного ризику, що становить 1,1% від загальної цільової групи.

Захворюваність на грип та ГРВІ в сусідніх країнах (8 тиждень 2023 року)

За даними спільного бюлетеня Всесвітньої організації охорони здоров'я і Європейського центру профілактики та контролю захворювань (https://flunewseurope.org) країни-сусіди повідомили про середню інтенсивність епідемічної активності грипу протягом звітного періоду.

В Словаччині зафіксували локальне поширення вірусів грипу, в Молдові – регіональне; інші країни повідомили про регіональне широке поширення (рис. 1).

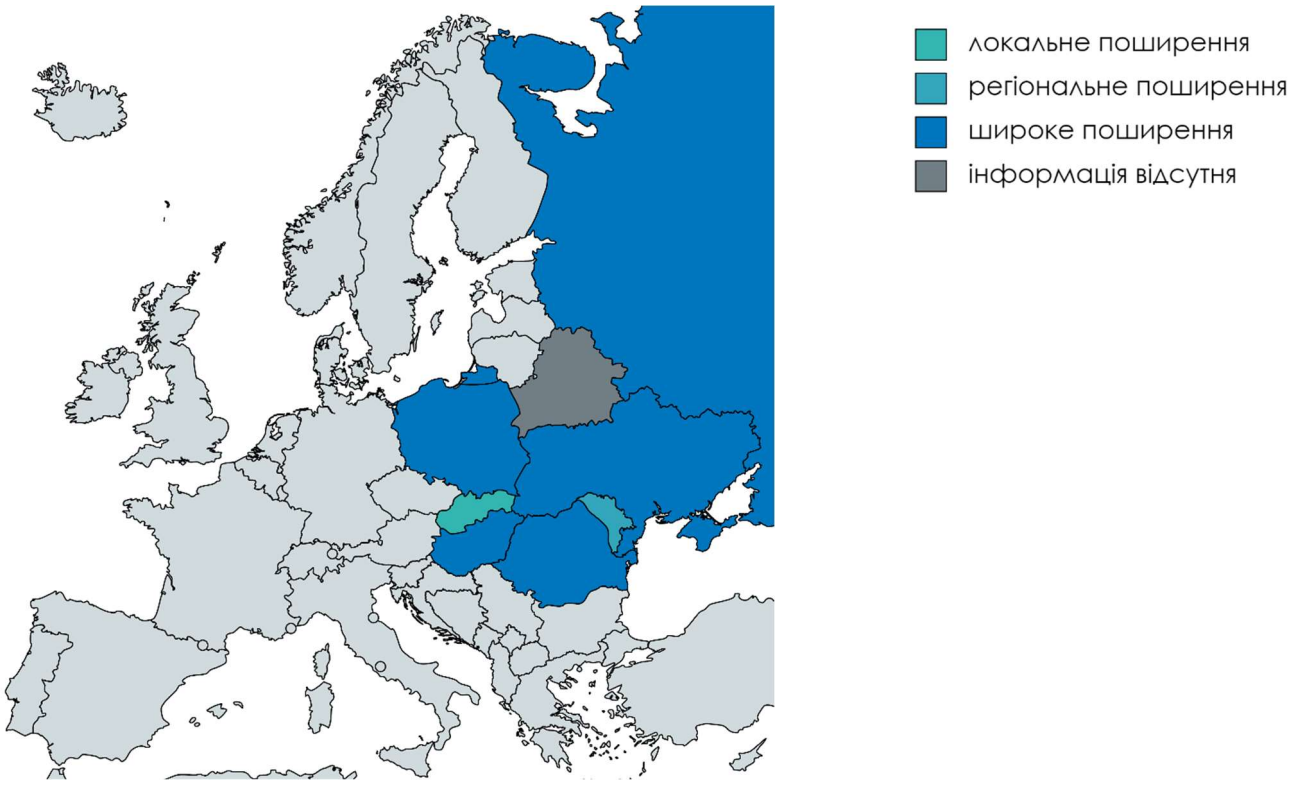

Рис. 1. Адаптовано на основі мапи географічного поширення грипу в країнах європейського регіону (https://flunewseurope.org) за 08 тиждень 2023 року

Моніторинг рівня підвищеної смертності

За 7 тиждень 2023 року з-поміж 25 країн Європи, які взяли участь у Європейському проєкті моніторингу надлишкової смертності для прийняття рішень у секторі громадського здоров'я (EuroMOMO), в Іспанії, Нідерландах, Німеччині та Португалії зареєстровано незначне перевищення рівня смертності з усіх причин. Водночас у Італії визначено помірний рівень, що можливо пов'язано з продовженням пандемії COVID-19 та одночасним поширенням циркуляції вірусів грипу (рис. 2). Результати аналізу можуть відрізнятися залежно від країни, включеної до щотижневого звіту, та затримки реєстрації випадків.

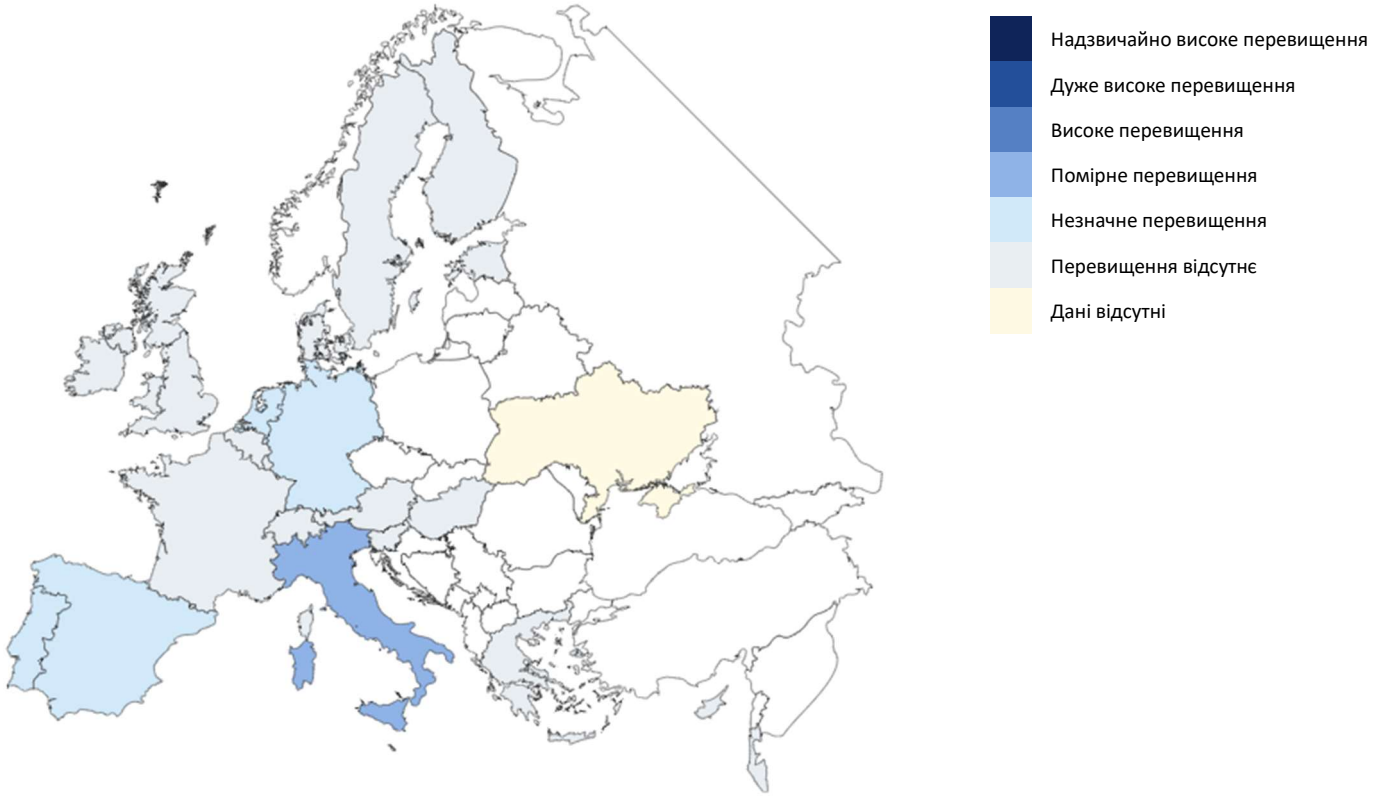

Рис. 2. Рівень надлишкової смертності від грипу на основі мапи з щотижневим Z-показником[1] для всього населення у країнах-партнерах EuroMOMO та субнаціональних регіонах, що надають дані, 7 тиждень 2023 року

Аналіз даних рутинного епідеміологічного нагляду

Дані рутинного епіднагляду за 9 тиждень 2023 року надані закладами охорони здоров'я усіх областей України, крім Луганської та Херсонської.

Значення інтенсивного показника захворюваності розраховане на основі кількості всіх зареєстрованих випадків ГРВІ (грип, аденовірус, риновірус, парагрип, COVID-19 та інші).

За звітний тиждень на ГРВІ захворіло 135 105 особи, із них 64 343 – діти віком до 17 років. Кількість дітей з ГРВІ на 7,4% менше кількості захворілих дітей минулого тижня. Порівняно з минулим тижнем незначно зменшилася частка дітей віком до 17 років в структурі захворюваності – 47,6%. Інтенсивний показник захворюваності[2] складає 329,5 на 100 000 населення, що на 31,8% менше епідемічного порога, розрахованого для України, та на 4,2% менше від показника минулого тижня (рис. 3).

[1] Z-показник надлишкової смертності – стандартизоване відхилення кількості смертей від базової лінії, розрахованої для певного регіону. Використовують для порівняння показників надлишкової смертності між країнами або регіонами в нашій країні, різними популяціями або між різними періодами часу

[2] Інтенсивний показник захворюваності розрахований згідно кількості населення за даними Державної служби статистики України

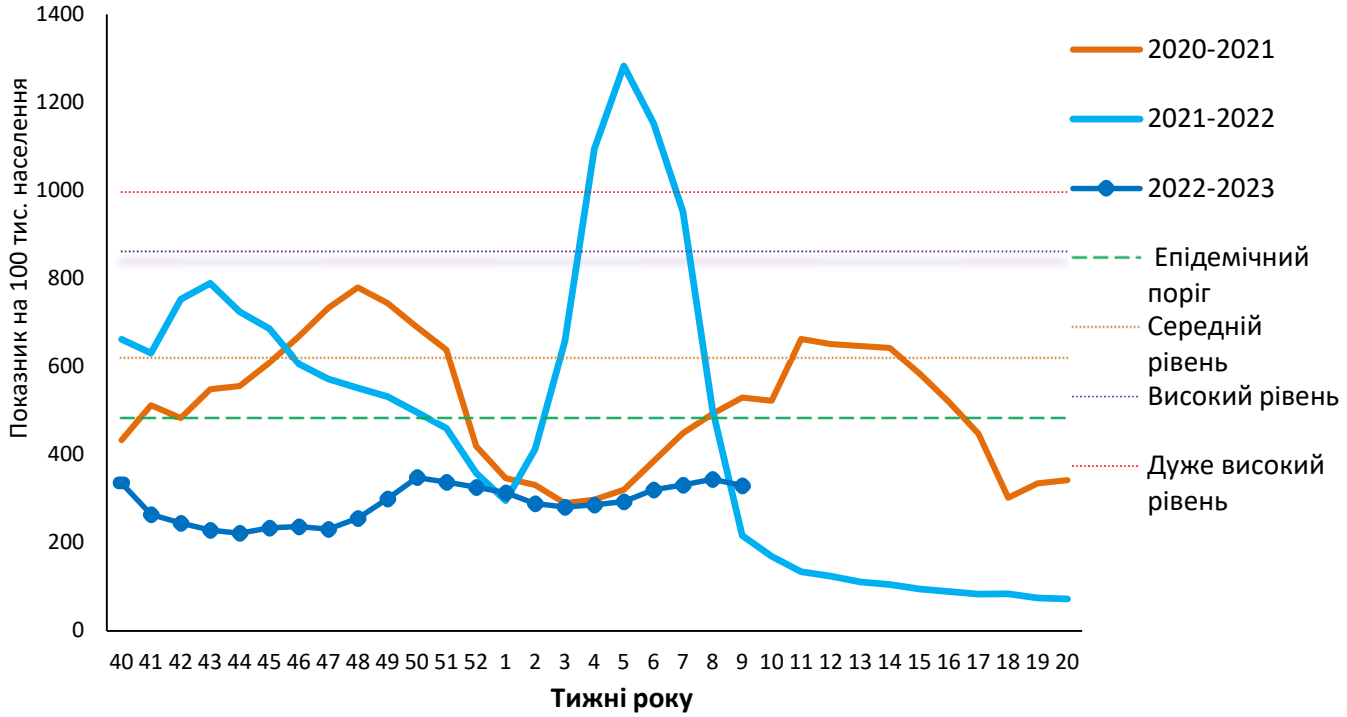

Рис. 3. Інтенсивний показник захворюваності на грип і ГРВІ та рівень перевищення епідемічного порогу, Україна, 09 тиждень 2023 року

В таблиці 1 показано розподіл регіонів України за рівнями епідемічної активності захворюваності на ГРВІ. Епідемічна активність низького рівня зареєстрована в Житомирській, Закарпатській, Івано-Франківській, Тернопільській та Чернівецькій областях. В інших регіонах України залишається неепідемічний рівень активності.

Таблиця 1. Рівні епідемічної активності захворюваності на ГРВІ, Україна, 09 тиждень 2023 року

№	Область	Показник епід.порогу на рік	Інтенсивний показник за звітний тиждень	Перевищення епідпорогу за звітний тиждень, (%)
1	Україна	483,1	329,5	-31,8%
2	Вінницька	590,5	352,8	-40,2%
3	Волинська	551,1	477,1	-13,4%
4	Дніпропетровська	591,7	258,6	-56,3%
5	Донецька	485,3	25,3	-94,8%
6	Житомирська	576,8	630,6	9,3%
7	Закарпатська	430,5	476,7	10,7%
8	Запорізька	591,6	272,4	-54,0%
9	Ів.-Франківська	425,8	451,2	6,0%
10	Київська	858,8	675,8	-21,3%
11	Кіровоградська	478,9	355,5	-25,8%
12	Луганська	628,3	дані відсутні	дані відсутні
13	Львівська	434,1	418,8	-3,5%
14	Миколаївська	496,4	233,1	-53,1%
15	Одеська	532,1	346,4	-34,9%
16	Полтавська	521,9	382,3	-26,7%
17	Рівненська	616,3	613,3	-0,5%
18	Сумська	461,1	359,7	-22,0%

19	Тернопільська	302,5	368,0	21,7%
20	Харківська	415,1	90,8	-78,1%
21	Херсонська	512,6	дані відсутні	дані відсутні
22	Хмельницька	635,7	516,8	-18,7%
23	Черкаська	459,6	450,3	-2,0%
24	Чернівецька	491,7	523,1	6,4%
25	Чернігівська	569,7	463,6	-18,6%
26	м. Київ	798,2	454,9	-43,0%
1	Україна	483,1	329,5	-31,8%

За звітний тиждень у Запорізькій області в закладі охорони здоров'я МОЗ України зареєстрований один летальний випадок внаслідок грипу, що підтверджено методом ПЛР, визначено фрагменти РНК вірусів грипу типу А не субтиповані.

В системі рутинного епідеміологічного нагляду за ГРВІ циркуляція вірусів грипу відзначалася в 16 (64,0%) областях України. При дослідженні на грип зразків матеріалів від 1350 пацієнтів визначено віруси грипу в 252 (18,7%) випадках, відсоток позитивних знахідок на 23,0% менше минулого тижня.

Проти показників минулого тижня на 24,1% збільшилася частка позитивних знахідок COVID-19 серед осіб обстежених на інші респіраторні віруси: в зразках матеріалів від 18 816 осіб в 2 523 (13,4%) випадках визначено віруси SARS-CoV-2. Значно зменшилася частка позитивних знахідок інших вірусів респіраторної групи (RS-віруси, риновіруси, метапневмовіруси та інші) – на 62,5% та становить 0,3% випадків від загальної кількості досліджень.

За звітний тиждень проти грипу вакцинована 1 771 особа. Із початку епідемічного сезону проти грипу вакциновано 153 440 осіб, зокрема 98 000 з них - особи з груп медичного та епідемічного ризиків (рис. 4).

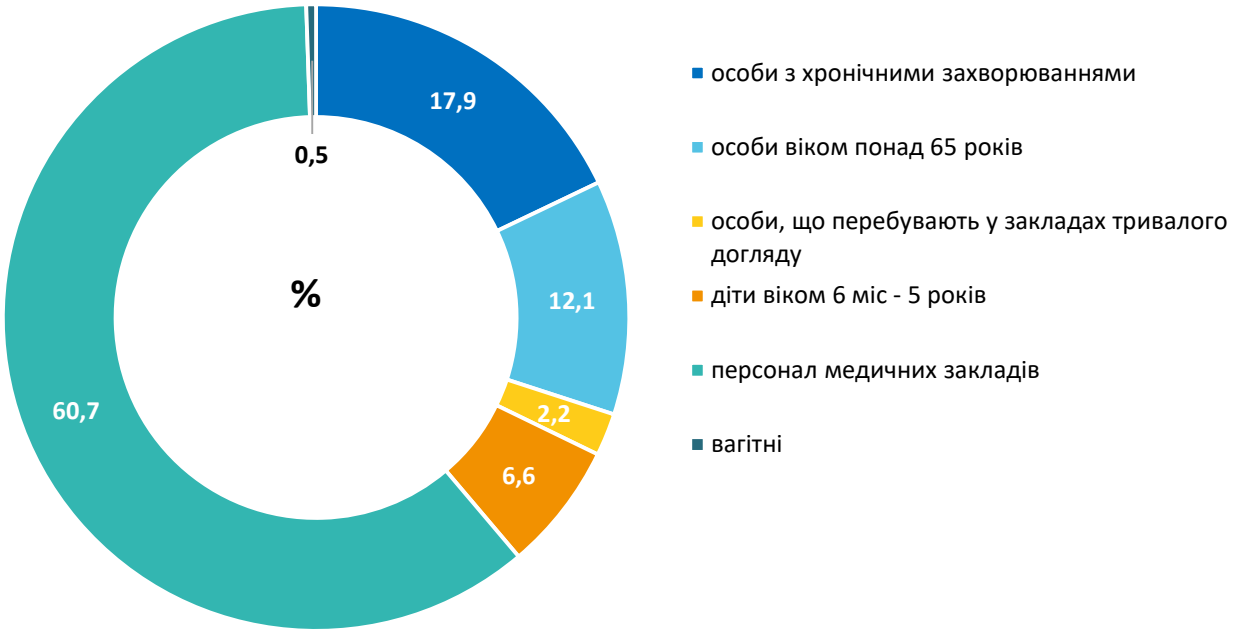

Рис. 4. Питома вага представників груп ризику, які отримали щеплення проти грипу станом на 09 тиждень 2023 року

Аналіз даних дозорного епідеміологічного нагляду

Дозорний епідеміологічний нагляд за грипом та ГРВІ (ДЕН) здійснюється у 12 регіонах України відповідно до географічного розподілу: північ – Київ, Суми та Чернігів, схід – Дніпро та Харків, південь – Запоріжжя та Одеса, захід – Львів, Рівне та Чернівці, центр – Кропивницький та Вінниця.

ДЕН забезпечують 15 закладів первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) і 20 стаціонарних закладів охорони здоров'я (дозорні лікарні).

За інформацією, що надали 15 закладів ПМСД, протягом 9 тижня 2023 року зареєстрований 381 пацієнт, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ГПЗ. Захворюваність серед дорослого населення становить 452,2 на 100 000 населення (що на 4,2% менше ніж за минулий тиждень), серед дітей віком до 17 років – 955,8 на 100 000 населення (що 9,0% менше ніж за минулий тиждень).

З-поміж 381 пацієнта із ГПЗ у 69 (18,1%) було відібрано зразки матеріалів для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій, за результатами якого у 33 (47,8%) випадках отримано позитивні результати (табл. 2).

З початку епідемічного сезону з-поміж 5 557 пацієнтів із ГПЗ лабораторно обстежено 1 392 (25%) особи, отримані позитивні результати у 703 випадках – 50,6% (рис. 5). Частка позитивних зразків зросла на 4,9%.

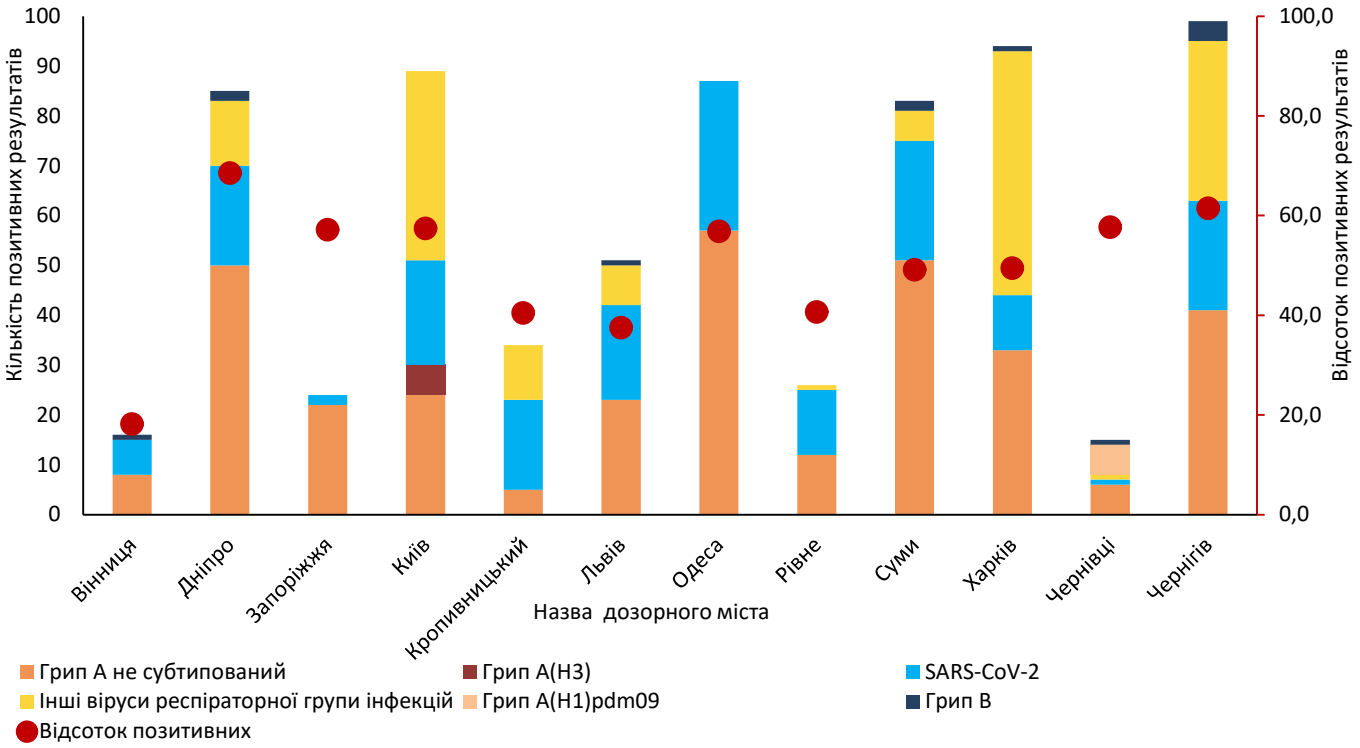

Рис. 5. Результати обстеження осіб із ГПЗ і частка отриманих позитивних результатів на грип та ГРВІ з початку епідемічного сезону 2022/2023 (станом на 9 тиждень 2023 року)

За інформацією, що надали 20 дозорних лікарень, упродовж звітного тижня зареєстрований 261 пацієнт, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ТГРІ, із них 83 (31,8%) — діти віком до 17 років. Пропорційний внесок ТГРІ до показника госпіталізації з усіх причин становить 5,5%, що на 14,1% менше минулого тижня.

В дозорній лікарні Харківської області зареєстровано три летальних випадки

внаслідок грипу, що підтверджено методом ПЛР, визначено фрагменти РНК вірусів грипу типу А не субтиповані.

З-поміж 261 випадка ТГРІ у 82 (31,4%) пацієнтів було взято зразки матеріалів для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій. За результатами лабораторного дослідження 81 зразку матеріалів у 49 (59,8%) випадках отримано позитивні результати, в роботі залишився 1 (1,2%) зразок матеріалу (табл. 2).

З початку епідемічного сезону з-поміж 4 599 пацієнтів, клінічний стан яких відповідає ТГРІ, лабораторно обстежено 1 541 (33,5%). Отримано позитивні результати на віруси респіраторної групи інфекцій в 756 (49,1%) випадках (рис. 6).

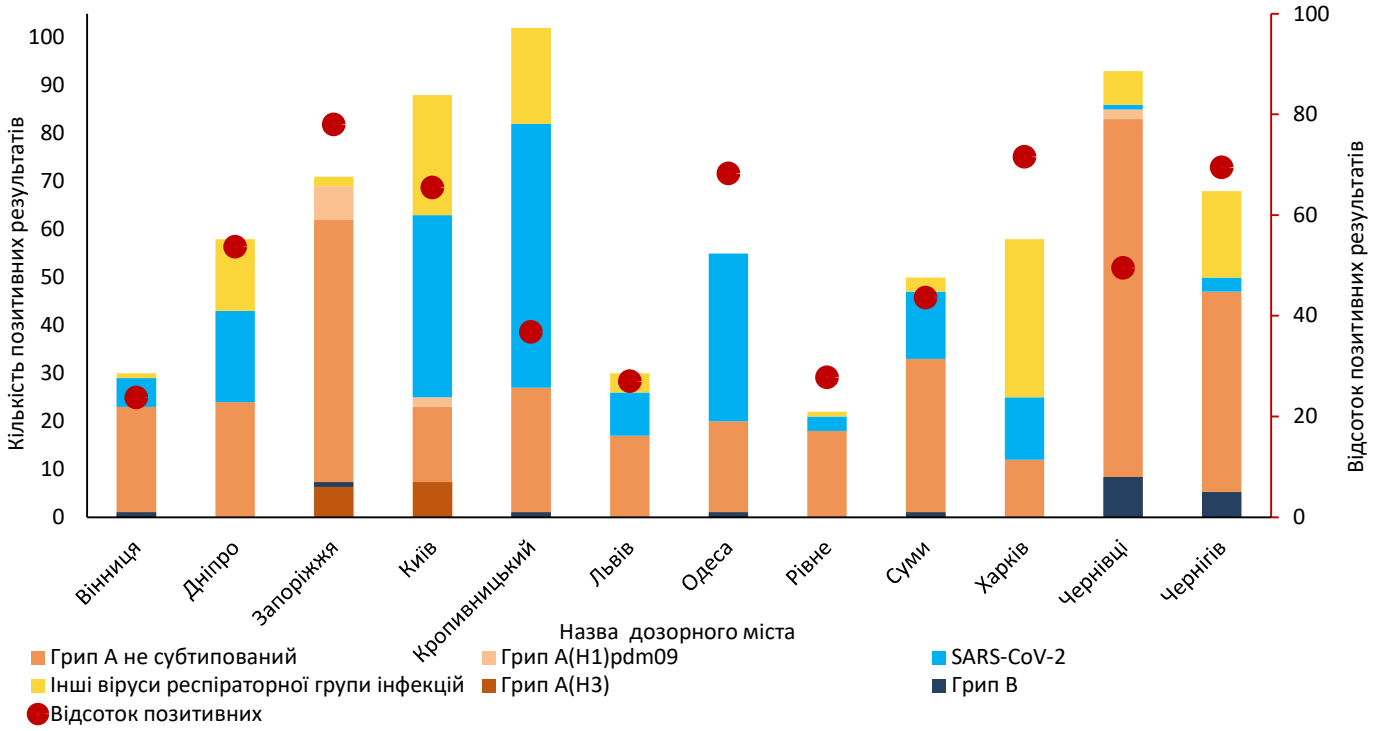

Рис. 6. Результати обстеження пацієнтів із ТГРІ з початку епідемічного сезону 2022/2023 (станом на 9 тиждень 2023 року)

Таблиця 2. Результати досліджень зразків матеріалів із дозорних джерел за 09 тиждень 2023 року та з початку сезону

Показники	Звітний тиждень		Всього за звітний тиждень	Сезон 2022/2023		Всього від початку сезону
	ГПЗ	ТГРІ		ГПЗ	ТГРІ	
Кількість досліджених зразків матеріалу	69	81	150	1392	1541	2933
Кількість позитивних зразків, абс.знач. (%)	33 47,8%	49 60,5%	82 54,7%	703 50,5%	756 49,3%	1459 49,8%
Кількість вірусів грипу, % від числа позитивних	20 60,6%	27 55,1%	47 57,3%	356 50,6%	431 57,0%	787 53,9%
А, % від числа позитивних на грип	15 75,0%	23 85,2%	38 80,9%	344 96,6%	413 95,8%	757 96,2%
A(H1)pdm09	0	0	0	6	11	17
A(H3)	0	0	0	6	13	19
А не субтиповані	15	23	38	332	389	721
В, % від числа позитивних на грип	5 25,0%	4 14,8%	9 19,1%	12 3,4%	18 4,2%	30 3,8%
Інші віруси респіраторної групи інфекцій, % від числа позитивних	13 39,4%	22 44,9%	35 42,7%	347 49,4%	328 43,4%	675 46,3%
Парагрип	0	0	0	16	8	24
Аденовіруси	0	1	1	5	13	18
RS-віруси	1	10	11	59	68	127
Риновіруси	0	0	0	43	24	67
Бокавіруси	0	0	0	0	0	0
Коронавіруси OC43, 229E, NL63, HKU1	0	0	0	0	0	0
Метапневмовіруси	0	0	0	36	19	55
SARS-CoV-2	12	11	23	188	196	384